RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 86.133 van 21 maart 2000
in de zaak A. 87.647/XII-2303.

In zake : Sofie VANDEN BERGHE,
die woonplaats kiest bij
advocaat M. VAN DIEVOET,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Koningsstraat 15

tegen :

de Katholieke Universiteit Leuven (KUL),
die woonplaats kiest bij
advocaat J. BERGE,
kantoor houdende te LEUVEN,
Naamsestraat 39, bus 1.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Sofie VANDEN BERGHE op 3 november 1999 heeft ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van "het besluit van 13 september 1999 van de examen-commissie 1ste kandidatuur van de faculteit rechts-geleerdheid van de verwerende partij, waarbij de verzoekende partij werd afgewezen; alsmede van het besluit van 20 september 1999 van de coördinator studentenbeleid van de verwerende partij waarbij het interne beroep tegen het eerste bestreden besluit niet werd ingewilligd";

Gezien het op dezelfde dag ingediende verzoekschrift, waarbij verzoekster de vernietiging vordert van dezelfde beslissingen;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur D. MAREEN;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 19 januari 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 8 februari 2000;

Gehoord het verslag van staatsraad J. BAERT;

Gehoord de opmerkingen van advocaten M. VAN DIEVOET en H.-K. CAREME, die verschijnen voor verzoekster, en van advocaat J. BERGE, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur D. MAREEN;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de feiten dienstig voor de beoordeling van de vordering tot schorsing de volgende zijn :

1.1. Verzoekster is tijdens het academiejaar 1998-1999 ingeschreven als studente van de eerste kandidatuur rechten aan de Katholieke Universiteit Leuven (KUL).

1.2. In de tweede examenperiode legt zij op 30 augustus 1999 schriftelijk examen af voor het vak 'Bronnen en beginselen van het recht'. Daarbij is het gebruik van niet-geannoteerde wetboeken toegestaan; de aan verzoekster vooraf medegedeelde instructies vermelden in dit verband :

"Deze toets is een examen, zodat inbreuken op het examenreglement onmiddellijk worden gesanctioneerd. (...) U (mag) uitsluitend (...) gebruik maken van wetgeving die voldoet aan het facultair reglement terzake, d.w.z. uitgegeven wetgeving of fotocopies daarvan (...) die noch door de uitgever, (...) noch door een gebruiker, tenzij met de onderstreping of inkleuring van tenminste een volledig woord, werden geannoteerd".

1.3. Bij een controle tijdens het examen blijkt de door verzoekster gebruikte codex in totaal 32 aanvullingen te bevatten, geschreven hetzij met potlood, hetzij met balpen.

Verzoekster krijgt 0 op 20 voor dit examen.

1.4. Bij brief van 1 september 1999 vraagt verzoeksters moeder "de 'notities' zorgvuldig te analyseren en na te gaan of zij er wel of niet baat bij had voor het beantwoorden" van de gestelde vragen.

1.5. Op 2 september 1999 meldt de voorzitter van de examencommissie per brief aan verzoekster dat hij officieel op de hoogte is gesteld "dat er door u begane onregelmatigheden vastgesteld werden tijdens het examen Bronnen en Beginselen van het recht, op maandag 30 augustus ll.". Hij schrijft dat in dergelijk geval artikel 32 van het examenreglement van toepassing is en dat de student die dit vraagt gehoord wordt zowel door hemzelf (op 9 september) als door de examencommissie (op 13 september).

1.6. Op 7 september 1999 bezorgt de titularis van het betrokken vak de overtuigingsstukken aan de voorzitter van de examencommissie in verband met zes examinandi bij wie onregelmatige annotaties in de bij het examen gebruikte wetboeken zijn ontdekt. In de begeleidende brief schrijft hij dat "de verslagen van de toezichthouders (zie de notities op de examenkopijen) en

ook de gewraakte annotaties" voor zich spreken; verzoeksters geval licht hij daarenboven als volgt toe :

> "Zie ook art. 74 ("m w" voor "alleen dit is materiële wet"), 144, 145, 148 en 149 ("R M" voor "rechterlijke macht", "RF" voor "rechterlijke functie"), 170 van de grondwet, art. 6 wet 31 mei 1961; art. 1, 8 en 26 arbitragehofwet, art. 20 en 87 bijzondere wet hervorming instellingen, art. 2, 1134, 1135 en 1384-1485 burgerlijk wetboek ("wv" en "ov" voor "weerlegbaar", respectievelijk "onweerlegbaar vermoeden"), 137 gerechtelijk wetboek, 2 strafwetboek ("a fortiori" = "a fortiori te interpreteren" ...
> De moeder van de examinanda heeft mij hieromtrent opgebeld en geschreven (zie bijlage). U zult vaststellen dat het niet om losse notities gaat, maar wel degelijk om zelfs gecodeerde informatie die effectief nuttig is bij de oplossing van de door mij gestelde examenvragen. Uiteraard komt niet elk in de les gegeven voorbeeld aan bod in het examen, zodat de laatste opmerking van de moeder van de betrokkene mij irrelevant lijkt".

verder schrijft hij :

> "Als algemene verzwarende omstandigheid mag ik erop wijzen dat ik bij het begin van het examen in elk auditorium traditiegetrouw nadrukkelijk gewezen heb op de correcte toepassing van het reglement over het gebruik van wetboeken, en al wie vreesde te kort te schieten uitgenodigd heb dat op dat ogenblik te signaleren, met het oog op onmiddellijke controle en eventuele amnestie. In tegenstelling tot anderen (bij wie uiteindelijk geen vuiltje aan de lucht bleek) heeft géén van de betrokkenen op die oproep gereageerd".

1.7. Op 13 september 1999 hoort de examencommissie verzoekster en beraadslaagt daarna. Verzoekster krijgt 0 op 20 voor het vak 'Bronnen en beginselen van het recht'; voor de overige vakken kent de commissie haar driemaal een 13, tweemaal een 11, tweemaal een 10 en eenmaal een 9 toe. Door de nulkwotering behaalt verzoekster 50% als eindresultaat.

Zij wordt uiteindelijk afgewezen. In het beraadslagingsverslag wordt volgende verantwoording opgetekend :

"(...)
Sofie Vanden Berghe deelt de commissie mee dat ze niet de intentie had te spieken. Ze vertelt aan de vergadering dat ze een verkeerde studiemethode aan de dag legde en daarom een repetitor raadpleegde. Gezien haar verbeterde studiemethode had ze de bewuste aantekeningen niet meer nodig. Ze wist trouwens niet dat er nog aantekeningen in haar wetboek stonden.
Tijdens de hierop volgende bespreking komt de commissie unaniem tot de vaststelling dat er voor iedere examinandus afzonderlijk voldoende aanwijzingen zijn, niet alleen van fraude maar ook van voorbedachtheid. De commissie stelt vast dat er telkens sprake is van aantekeningen in een gecodeerde vorm, die een verborgen boodschap inhouden. De versluierde vorm van de aantekeningen wijst erop dat ze zijn aangebracht vóór het examen en kan redelijkerwijze niet begrepen worden los van het oogmerk om het aldus geannoteerde wetboek op het examen te gebruiken".

1.8. Op 14 september 1999 dient verzoeksters moeder klacht in tegen de beslissing van de examencommissie omdat "de verhouding tussen het ten laste gelegde en de sanctie (...) goed fout (zit)".

1.9. De coördinator studentenbeleid deelt verzoeksters moeder bij brief van 20 september 1999 mee na onderzoek van de feiten geen reden te zien om de examencommissie opnieuw bijeen te roepen.

1.10. Op 23 september 1999 dringt verzoeksters moeder nogmaals aan op "een eerlijke beoordeling" van het betrokken examen.

1.11. De coördinator studentbeleid herhaalt in een brief van 24 september 1999 aan verzoekster wat hij eerder op 20 september reeds meedeelde aan haar moeder.

1.12. Bij brief van 8 oktober 1999 verzoekt verzoeksters raadsman om mededeling van het beraadslagingsverslag van de examencommissie, alsmede van de examenkopij. Bij schrijven van 4 november 1999 worden

stukken toegezonden aan verzoekster en wordt haar medegedeeld dat de volledige examenkopij ter inzage is.

1.13. Tijdens het lopende academiejaar schrijft verzoekster zich in als studente van de eerste kandidatuur rechten aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB);

2. Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

2.1.1. Overwegende, wat de eerste voorwaarde betreft, dat verzoekster in een eerste middel "schending van artikel 32 van het algemeen examenreglement van de verwerende partij, alsmede van het redelijkheidsbeginsel, als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur" aanvoert; dat zij zich beklaagt over het feit dat in de bestreden beslissing tot afwijzing een beoordeling ten gronde van alle vakken gegeven wordt, zodat de examencommissie haar als geslaagd, of toch minstens als niet geslaagd had moeten proclameren - m.a.w. haar niet mocht afwijzen, wat neerkomt om een soort 'onontvankelijkheid' die vooraf wordt vastgesteld zonder dat men aan de grond van de zaak toekomt; dat zij het trouwens kennelijk onredelijk vindt dat zij op een vanzelfsprekende wijze als 'afgewezen' is geproclameerd, terwijl geen behoorlijk onderzoek naar de relevantie van de feiten is gevoerd en naar de voorbedachtheid;

2.1.2. Overwegende dat de verwerende partij in de nota aanvoert dat in artikel 32 van het examenreglement wordt bepaald dat een student "niet geslaagd" kan worden

verklaard indien er een onregelmatigheid werd vastgesteld en dat hij kan worden "afgewezen" indien de vastgestelde onregelmatigheid met voorbedachtheid werd begaan; dat zij van oordeel is dat in de gegeven omstandigheden de examencommissie niet anders kon dan verzoekster afwijzen; dat zij vindt dat de Raad van State de uitoefening van die discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de commissie slechts marginaal kan toetsen, zodat een schorsing of vernietiging slechts mogelijk is als de beslissing van de commissie kennelijk onredelijk is wat volgens haar hier niet het geval is : er is vastgesteld dat verzoekster aantekeningen in haar wetboek heeft gemaakt, alhoewel dit verboden was, én dit verbod is zeker op drie wijzen bekendgemaakt; verder heeft zij discretionair geoordeeld dat er sprake was van voorbedachtheid; in het wetboek van verzoekster werden welgeteld 32 gecodeerde boodschappen teruggevonden; uit het gehele dossier blijkt dat een uitgebreid en grondig onderzoek is gevoerd en verzoekster heeft daarbij de kans gekregen om haar standpunt uiteen te zetten;

2.1.3. Overwegende dat artikel 32 van het algemeen examenreglement van de KUL luidt als volgt :

> "Elke examinator informeert ten spoedigste de voorzitter van de examencommissie over elke bij een examen begane onregelmatigheid die de uiteindelijke beslissing van de examencommissie kan beïnvloeden. In afwachting van een uitspraak van de examencommissie kan aan de student niet geweigerd worden zijn examens verder af te werken.
>
> Op grond van een bij een examen begane onregelmatigheid kan de examencommissie beslissen de student 'niet geslaagd' te verklaren. Zij kan bovendien beslissen dat de betrokkene geen aanspraak kan maken op overdracht van examencijfers volgens artikel 39.
>
> Op grond van een met voorbedachtheid begane onregelmatigheid kan de student worden afgewezen. Over het bestaan van de voorbedachtheid oordeelt de examencommissie.
>
> In al die gevallen wordt de student vóór de beslissing gehoord door de voorzitter van de examencommissie, tenzij hij daarvan afziet: op zijn verzoek wordt de student bovendien gehoord door de examencommissie.

> De afgewezenen kunnen zich slechts opnieuw laten inschrijven voor de examens van de eerste gewone examenperiode van het volgende academiejaar en hebben geen recht op overdracht van examencijfers volgens artikel 40.";

dat deze bepaling van het algemeen examenreglement in geval van een bij een examen vastgestelde onregelmatigheid de examencommissie de mogelijkheid biedt de betrokken student hetzij niet geslaagd te verklaren, hetzij hem af te wijzen indien er sprake is van voorbedachtheid, dit wil zeggen opzet; dat niet valt in te zien in welk opzicht de examencommissie deze bepaling zou geschonden hebben door eerst de kwotering voor de verschillende vakken vast te stellen, en door verzoekster daarna voor een onregelmatigheid in verband met één vak af te wijzen;

Overwegende, wat de kritiek van verzoekster betreft dat de examencommissie kennelijk onredelijk heeft geoordeeld door haar "op een vanzelfsprekende wijze" af te wijzen, dit wil zeggen zonder concreet de feiten te onderzoeken en zonder de deugdelijk bewezen feiten in hun correct kader te plaatsen, dat de Raad van State vaststelt wat volgt : uit het door de verwerende partij voorgelegde administratief dossier - inzonderheid uit het beraadslagingsverslag van de commissie - blijkt dat de examencommissie vastgesteld heeft dat er in het door verzoekster gebruikte wetboek aantekeningen waren aangebracht; uit de voorgelegde stukken blijkt dat die aantekeningen kunnen begrepen worden als gecodeerde boodschappen die verzoekster tot steun konden zijn bij het beantwoorden van bepaalde vragen; niet betwist wordt dat die aantekeningen vooraf in het wetboek waren aangebracht; dat, inzonderheid nu de examinandi er voorafgaandelijk toe uitgenodigd waren hun wetboeken op hun conformiteit te laten controleren en verzoekster dat niet heeft gedaan, de examencommissie terecht het niet respecteren van de regels, dit wil zeggen het deelnemen

aan het examen met een wetboek waarin mogelijk bruikbare informatie was aangebracht, met voorbedachtheid of opzet heeft gelijkgesteld; dat de vraag of verzoekster nuttig gebruik heeft kunnen maken van die aantekeningen voor het afleggen van het bewuste examen daarbij niet relevant is; dat het middel niet ernstig is;

2.2.1. Overwegende dat verzoekster een tweede middel put uit de "schending van de artikelen 2 en 3 van de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, alsmede van de artikelen 34 en 37 van het algemeen examenreglement van de verwerende partij, en van het formele en materiële motiveringsbeginsel, als algemene beginselen van behoorlijk bestuur"; dat verzoekster aanvoert dat het besluit van 13 september 1999 slechts een overzicht van de punten geeft en als resultaat 'afgewezen' vermeldt, terwijl een afwijzing op basis van artikel 32 van het algemeen examenreglement een niet-evidente beslissing is en dus niet kan gemotiveerd worden aan de hand van een puntenscore; dat zij stelt tot op heden in het duister te tasten over het bestaan en de motivering van de onregelmatigheid en van de voorbedachtheid ervan; dat volgens haar ook uit de brief van de coördinator studentenbeleid van 20 september 1999 niet blijkt op welke gronden tot een afwijzing kon worden besloten, inzonderheid niet waarom tot het bestaan van de voorbedachtheid kon worden besloten;

2.2.2. Overwegende dat het volgens de verwerende partij buiten kijf staat dat verzoekster wist en weet over welke onregelmatigheid het gaat, aangezien zij op heterdaad werd betrapt; dat de verwerende partij ook betwist dat het besluit van 13 september 1999 als een niet-evidente beslissing kan worden gekwalificeerd, omdat er niet echt discussie mogelijk was dat onregelmatigheden werden begaan én dat deze met voorbedachtheid werden begaan; dat zij voorts erop wijst

dat verzoekster tegen het besluit van 13 september 1999 klacht heeft ingediend, maar in die klacht niet de feiten zelf in twijfel trekt, wel de verhouding tussen de feiten en de sanctie;

2.2.3. Overwegende dat de inhoud van de brieven van 1 en 14 september 1999 de bewering van de verzoekende partij tegenspreekt dat zij "tot op heden" in het duister tast over het bestaan en de motivering van de onregelmatigheid en van de voorbedachtheid ervan; dat die stukken ervan doen blijken dat zij wist op grond van welke feiten zij is afgewezen en zij het bestaan ervan niet echt betwist, wel het gevolg dat eraan gehecht is; dat bij de bespreking van het eerste middel is vastgesteld dat het niet respecteren van de regels in verband met het gebruik van niet-geannoteerde wetboeken met voorbedachtheid mocht worden gelijkgesteld; dat dit evident zo is, zodat het niet in de motieven tot uitdrukking moest worden gebracht; dat aldus niet is aangetoond dat verzoekster geschaad is door de mogelijke schending van de uitdrukkelijke-motiveringswet; dat bijgevolg de vraag overblijft of de bestreden beslissing op deugdelijke materiële motieven steunt, vraag die reeds in het eerste middel aan de orde was en beantwoord is; dat ook het tweede middel niet ernstig is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op eenentwintig maart 2000, door :

de HH.	J. BAERT,	wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
	W. GEURTS,	toegevoegd griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

W. GEURTS. **J. BAERT.**